
ผิวดั้งเดิม ลอกรักและทองเดิมออกก่อนแต่งผิวใหม่

ได้รับการต่งผิว ลงรักเตรียมรอการปิดทอง

ลงรัก-ปิดทอง เสร็จสมบูรณ์แล้ว

ปัจจุบันหลวงพ่อใหญ่วัดตาลได้รับการอนุรักษ์(ซ่อม) ลงรัก-ปิดทอง โดยช่างจากกรมศิลปากร งบประมาณ ๘๐๐,๐๐๐ บาท(8 แสน) เสร็จสมบูรณ์แล้ว

หลวงพ่อใหญ่วัดตาล

วัดตาล ต.หล่มเก่า อ.หล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

****

ประวัติวัดตาล

วัดตาลตั้งอยู่เลขที่ 73 หมู่ที่ 3 ต.หล่มเก่า อ.หล่มเก่า จ. เพชรบูรณ์ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีที่ดินที่ตั้งวัด เนื้อที่ 4 ไร่ 3 งาน 16 ตารางวา ตาม น.ส.4 จ .เลขที่ 14005 อาณาเขต.ทิศเหนือยาว 45 วา ติดต่อทางสาธารณะ ทิศใต้ยาว 45 วา ติดต่อกับหมู่บ้าน ทิศตะวันออก ยาว 40 วา ติดต่อกับซอยสาธารณะ ทิศตะวันตก ยาว 40 วา ติดต่อกับทางสาธารณะ มีที่ดินที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ 13 ไร่ 3 งาน 3 ตารางวา อยู่ริมหมู่บ้าน ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นทุ่งนามีเนื้อที่ 11 ไร่ ตาม นส. 4 จ. เลขที่ 32077

วัดนี้ได้รับวิสุงคามสีมาประมาณ พ.ศ.2403

ปัจจุบันวัดตาลมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา 1 รูป สามเณร 2 รูป

อดีตเจ้าอาวาสภายหลังที่พอจะสืบทราบนามได้ได้แก่ ครูบาสิงห์, ครูบาหม, ครูบาคำ, ครูบาจันนา,พระมหาเกษม, ครูบาศร, พระอธิการทองรักษ์สุทันโต,หลวงตาจันทร์แจ่ม

เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน คือพระครูสถิตพัชรธรรม พ.ศ.2538 –ปัจจุบัน

วัดตาล เดิมมีชื่อว่า "**วัดตาลสราญรมณ์**" แต่คนทั่วไปมักเรียกกันสั้นๆ

วัดตาล มี "หลวงพ่อใหญ่วัดตาล" เป็น พระพุทธรูปเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองหล่มเก่า สร้างด้วยปูนปั้น ปางมารวิชัย ศิลปลานช้าง ขนาดหน้าตักกว้าง 2.95 เมตร สูง 4.19 เมตร ประดิษฐานอยู่ภายในวิหาร ประชาชนทั่วไปตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันศรัทธาสักการะบูชาเป็นที่พึ่งด้านจิตใจ ต่างพากันมากราบขอพร ขอให้คุ้มครองรักษาอำนวยพรให้ครอบครัวลูกหลานของตนได้อยู่ดีมีสุข,ขอบนให้ขายที่ดินได้ง่าย เร็ว ราคาดี, ทำงาน, รับราชการ, ทำการค้า ให้มีความเจริญรุ่งเรือง, ขอบนให้ลูกของตนสามารถเข้าสอบเรียนต่อ เข้าทำงาน รับราชการ เลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานได้ประสบผลที่ดี,ขอบนให้พ้นผิด ชนะคดีความในศาล,ขอบนมิให้ถูกติดเกณฑ์ทหาร, สาบานตนให้พ้นผิดเกี่ยวกับการลักขโมยสิ่งของ, กล่าวร้ายป้ายสีซึ่งกันและกัน แล้วมาแสดงความบริสุทธิ์,สาบานตนเลิก ลด ละยาเสพติดอื่นๆ

มีตำนานเล่าขานของชาวบ้านปากต่อปากจากรุ่นปู่ย่าตายายถ่ายทอด สู่ลูกสู่หลานสืบต่อๆกันมาถึงปัจจุบัน ได้เล่าเกี่ยวกับการสร้างพระพุทธรูปองค์นี้ว่า "มีพระเถระผู้ใหญ่เดินทางนั่งเรือมาจากทางใต้ ลงเรือที่ท่าน้ำหน้าวัด แล้วมานำพาประชาชนในละแวกนี้ พัฒนาวัดและได้สร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่นี้ขึ้นมา วันที่นำพาช่างและประชาชน ปั้นแต่งพระเศียรพระพักตร์ของพระพุทธรูปนั้น ยังไม่ทันได้แต่งพระเศียร พระพักตร์ พระนาสิก พระเนตร ก็ได้เวลาพักเที่ยง พากันมาหุงหาอาหารกันที่ป่าไผ่ด้านตะวันออก (บริเวณต้นหางนกยุงปัจจุบัน) ขณะนั้น ได้พากันเห็นคนแก่นุ่งขาวห่มขาวเดินไป - เดินมาระหว่างบ่อน้ำ (บริเวณใต้ต้นจันทร์ เป็นบ่อน้ำที่สร้างขึ้นมา พร้อมกับการสร้างหลวงพ่อใหญ่ แต่ปรากฏไม่มีตาน้ำไหลออกมาเลย ปัจจุบันทางเทศบาลได้บูรณะปฏิสังขรณ์ใหม่)กับพระพุทธรูปคือหลวงพ่อใหญ่วัดตาลที่กำลังได้รับการบูรณะในครั้งนั้น

หลังจากที่รับประทานอาหารกันเรียบร้อยแล้ว ก็พากันมาจะปั้นแต่งพระพุทธรูปกันต่อ แต่ปรากฏว่า พระพักตร์พระเศียรของพระพุทธรูปองค์ใหญ่นี้ ได้รับการปั้นแต่งพระพักตร์แล้วเสร็จบริบูรณ์งดงามแล้วและบ่อน้ำนั้นก็ปรากฏว่า มีน้ำผุดขึ้นมาพร้อมกับการปั้นแต่พระพักตร์ของหลวงพ่อใหญ่สำเร็จ)ก็เลยพากันเข้าใจว่าเทวดามาช่วยสร้าง

(นางคำผัด ภักดีสาร ลูกหลานชาวบ้านวัดตาล) ย้อนหลังไปนับตั้งแต่พ.ศ.2516 ก่อนที่วิหารอันเป็นที่ประดิษฐาน หลวงพ่อใหญ่วัดตาลหลังเดิม จะถูกรื้อแล้วสร้างหลังใหม่ขึ้นมาแทนดังที่เห็นปัจจุบันนี้นั้น ภายในวิหารหลังเดิม มีศิลาจารึกอักขระภาษาไทยโบราณปรากฏอยู่ แต่ผู้เขียนไม่อาจสามารถจะอ่านจับใจความได้ เนื่องจากอยู่ในสภาพหักบิ่นอยู่ครึ่งหนึ่งแต่รุ่นปู่ย่าสมัยนั้นได้ยืนยันข้อความที่ปรากฏอยู่ในแผ่นศิลาจารึกทั้งหมดว่า"พระพุทธรูปหน้าตาขี้ริ้วขี้เหล่องค์นี้ มิใช่องค์จริง เป็นเพียงองค์ครอบเท่านั้น องค์จริงตั้งอยู่ภายในทำด้วยทองสำริด" เรื่องนี้เท็จจริงอย่างไรก็ไม่อาจพิสูจน์ได้เนื่องจากเกรงบารมีองค์พระและมีคำขานกันมา สมัยผู้เขียนยังเด็กเล็กๆ ชาวบ้านวัดตาลและใกล้เคียงทั้งผู้ใหญ่และลูกหลานกล่าวขานกันมาว่า "**หินกลิ้งเป็นที่ตั้งของทหาร วัดตาลเป็นวัดสาบาน**" (วัดบ้านหินกลิ้งหรือวัดศรีมงคลบ้านหินกลิ้งปัจจุบัน ห่างขึ้นไปทางทิศเหนือ ประมาณครึ่งกิโลเมตร (พระครูสถิตพัชรธรรม)

นายดิเรก ถึงฝั่ง อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ คนที่ 36 1 กันยายน 2546) สืบค้นประวัติเมืองเพชรบูรณ์และพ่อขุนผาเมือง เขียนเป็นหนังสือชื่อ "พ่อขุนผาเมือง วีรกษัตริย์นอกประวัติศาสตร์เมืองราด-เพชรบูรณ์"ไว้ใจความตอนหนึ่งว่า "ตามประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองหล่มสัก เมืองหล่มเก่า เล่าขานตกทอดกันว่า พ่อขุนผาเมืองนั้น มีพระชายาที่เป็นคนไทยอยู่ที่เมืองหล่มเก่าองค์หนึ่งชื่อ <u>**"พระนางเนาวรงค์เทวี"** เป็นลูกพ่อเมืองหล่มเก่า</u> (เมืองล่ม) เมืองเล็กๆ เมืองหนึ่งที่อยู่ในการดูแลของเมืองราด พระนางเนาวรงค์เทวีนั้นอยู่ที่วังตาล ปัจจุบันคือบริเวณวัดตาล เขตอำเภอหล่มเก่า <u>นักประวัติศาสตร์บางคนระบุว่า พระชายาคนไทยของพ่อขุนผาเมืองชื่อ **"พระนางปัทมาเทวี"** เป็นราชวงค์สุโขทัย ซึ่งผิดข้อเท็จจริง</u> กล่าวคือพ่อขุนผาเมืองออกจากกรุงสุโขทัยมาเป็นเวลานาน รบทัพจับศึกมาตลอดจนยึดนครเดิดได้ และไปสร้างเมืองใหม่ขึ้นคือ เมืองราด ช่วงนั้นพ่อขุนผาเมืองไม่ได้กลับกรุงสุโขทัย เพราะอยู่ระหว่างสร้างเมืองราดให้เข้มแข็ง ดังนั้น การที่จะไปมีพระชายาที่สุโขทัยและนำมาไว้ที่วังตาล เมืองหล่มเก่า (เมืองล่ม) นั้นจึงไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

ที่วัดตาล อำเภอหล่มเก่าปัจจุบันมีศาลาของพระนางเนาวรงค์เทวีอยู่ในวัด ชาวบ้านเรียกว่า ศาลาแม่เข็มทองกับพ่อขุนผาเมือง เข็มทองเป็นชื่อเดิมของพระนางเนาวรงค์เทวี และมีศาลเก่าๆของแม่เข็มทองอยู่ 1 แห่ง "ตำนานเมืองหล่มเก่าที่เกี่ยวข้องกับแม่เข็มทอง เล่ากันว่า พระนางเนาวรงค์เทวีเป็นผู้กล้าหาญ เฉลียวฉลาด และร่วมออกรบกับพ่อขุนผาเมือง เมื่อครั้งเข้าตีกรุงสุโขทัยคืนจากขอมสบาดโขลญลำพงด้วยพระนางจึงเป็นที่รักของพ่อขุนผาเมืองยิ่งนัก

ท่านได้เขียนหนังพ่อขุนผาเมือง เพื่อเป็นหลักฐานเชื่อมโยงประวัติศาสตร์ของพ่อขุนผาเมืองให้เป็นเรื่องราวไปในทางเดียวกัน และได้สร้างอนุสรณ์สถานเมืองราด ก็คือ บ้านของผู้สร้างชาติไทย จัดทำสวนดอกไม้ใหญ่สุดในเพชรบูรณ์ ที่บ้านหวาย อ.หล่มสัก งบประมาณ 900,000 โดยคุณนิลวรรณ เพชรบูชรณิน เป็นผู้ออกค่าดำเนินงานโดยเกี่ยวข้องกับวัดตาลหรือวังตาล เป็นเมืองของชายาองค์หนึ่งของพ่อขุนผาเมือง คือเจ้าแม่เข็มทอง

ท่านผู้ว่าฯ ได้สร้างศาลเจ้าแม่เข็มทองและหล่อพระรูปองค์เจ้าแม่เข็มทองได้รับการสนับสนุนโดยกลุ่มคนรักหล่มเก่า เป็นผู้บริจาค โดยมีการอัญเชิญพระรูปองค์เจ้าแม่เข็มทองมาประทับที่ศาลในวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ.2548 และศิษย์หลวงพ่อทบโดยการนำของของท่านผู้ว่าดิเรก ถึงฝั่ง จะบริจาคเงินทุนให้วัดตาล 100,000 บ.(หนึ่งแสนบาทถ้วน) โดยเชิญ อบต. เทศบาล ชุมชนร่วมกันทำงาน ช่วยกันบูรณะวัดตาลให้เป็นวัดที่สวยงามมีศักดิ์ศรี อวดนักท่องเที่ยวที่เดินทางมากราบไหว้หลวงพ่อใหญ่วัดตาล สักการะเจ้าแม่เข็มทองให้ได้รับความสุข ความสมหวัง ประทับใจกลับไป

และตามที่ทางวัดและคณะกรรมการวัดตาล ได้ตรวจพบว่า หลวงพ่อใหญ่วัดตาลที่มีอายุยาวนานมา วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างองค์พระนั้นได้เกิดเสื่อมสภาพลง มีรอยแตกร้าว และผุกร่อนเกือบทั่วทั้งองค์ จึงได้มอบความไว้วางใจให้กรมศิลปากรมาให้การอนุรักษ์ (ซ่อม) และลงรัก-ปิดทอง อยู่ในขณะนี้นั้น (2551) โดยเริ่มทำการเปิดพื้นผิวฐานพระเพื่อระบายความชื้นนั้น ได้พบฐานชุกชี(ฐานพระหรือแท่นพระ)ดั้งเดิม เป็นฐานบัวคว่ำบัวหงายไม่มีลวดลาย ที่องคองค์หลวงพ่อใหญ่ที่ข้างขาก็มีรอยปูนถลอกลึกเข้าไปในเนื้อองค์พระข้างในประมาณ 1 ซ.ม. พบว่ามีองดำและเศษแผ่นทองติดอยู่ ซึ่งพอจะวิเคราะห์ได้ว่า องค์ดำข้างในขององค์หลวงพ่อใหญ่วัดตาล คงจะเป็นองค์ที่แผ่นศิลาจารึกบันทึกไว้ว่า "หน้าตาขี้ริ้วขี้เหล่" คู่กับฐานชุกชีดั้งเดิมที่น่าจะสร้างขึ้นในยุคสุโขทัย ประมาณ 600 กว่าปี ต่อมาไม่ทราบว่านานเท่าใดที่มีตำนานปากต่อปากของชาวบ้านที่บอกว่า "พระอินทร์มาสร้าง" อันนี้น่าจะเป็นการอนุรักษ์ครั้งแรก เพราะที่ฐาน

ชุกชีดั้งเดิมระดับฐานทางด้านทิศใต้ทรุดเอียงต่ำลงและที่กลางฐานก็ปรากฏมีรอยแตกแยกของฐานปรากฏอยู่ คงจะเนื่องจากพื้นดินทรุดตัว พอมีการอนุรักษ์องค์พระก็คงจะสร้างฐานชุกชีอันใหม่ขึ้นมาค้ำยันฐานอันเดิมและได้สร้างพระพุทธสาวกยืนซ้าย-ขวา จำนวน 2 องค์ ฐานที่โบราณได้สร้างขึ้นมาในยุคนั้นเป็นฐานที่สร้างขึ้นมาในสมัยอยุธยาตอนต้น ประมาณ 400 กว่าปี และในยุคไม่เกิน 100 ปีที่ผ่านมา จากคำบอกเล่าของชาวบ้านนายช่างชื่อ “หลุม” เป็นคนบ้านวังเวิน ต.หล่มเก่า อ.หล่มเก่า จ.เพชรบูรณ์ เป็นคนปั้นพระนอนในอิริยาบถพักผ่อนสบาย ขึ้น

ด้วยเหตุดังกล่าว และจากรูปถ่ายขาวดำหลวงพ่อใหญ่วัดตาล ถ่ายเมื่อปี 2514 จึงได้สร้างฐานจำลอง ฐานชุกชีสมัยอยุธยาตอนต้นและจัดแสดงให้ฐานชุกชียุคต่างๆ ขึ้นมา เพื่อการศึกษาขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปกรรมขึ้นมา นอกจากนี้ทางวัดและคณะกรรมการยังได้บูรณะปฏิสังขรณ์มณฑปพระพุทธบาทจำลอง และสร้างยักษ์ทวารบาลขึ้นมาทดแทนยักษ์ที่เคยมีอยู่ในภายในวิหารหลังเดิมที่ถูกรื้อไปเมื่อ พ.ศ.2516

พระครูสถิตพัชรธรรม

เจ้าอาวาสวัดตาล 087-2029039

เรียบเรียง 24 กันยายน 2551